

Geen kringgesprekken over porno, als je blieft

Illustraties Bas van der Schot

Journalist Myrthe Hilken pleit voor meer seksuele voorlichting in deze 'oversekte' samenleving (Opinie, 18 november). Hoezo? Normale jongeren kunnen hun liefdesleven heel goed zelf vormgeven en daar moeten volwassenen zich niet mee bemoeien.

Mirjam Janssen

Freelancejournalist en onderzoeker. Schrijft over jongeren, onderwijs en arbeidsmarkt. Janssen is auteur van de Kies-een school-gids (2007), en co-auteur van een boek over jeugdwerkloosheid en probleemjongeren. Van 2005 tot 2007 was zij lerares Nederlands op een middelbare school (vmbo-t, havo en vwo).

Het betoog van Myrthe Hilken (Opinie, 18 november) voor uitgebreidere seksuele voorlichting op scholen getuigt van weinig gevoel voor historie. Eerdere pogingen tot openheid zijn geen succes geweest.

Op mijn progressieve middelbare school in de jaren zeventig was alles bespreekbaar. De leraar biologie vertelde tot in detail wat hij tussen de lakens met zijn vrouw uithaalde. Hij nam zelfs zijn zaad mee, zodat leerlingen het konden bestuderen onder de microscoop. Een van zijn collega's papte aan met jonge jongens, wat gewoon werd toegelaten. En er waren ouders die hun kinderen aanmoedigend condooms meegaven naar feesten.

Volwassenen boorden zich met hun vrije moraal in je intiemste gedachten en dat gaf een vies, gênant gevoel. Toch hadden zij de beste bedoelingen, zij wilden niet dat kinderen net zo'n preutse jeugd hadden als zijzelf in de jaren veertig en vijftig.

Ik vrees een dergelijke ontwikkeling als Hilken en andere moraalridders hun zin krijgen en jongeren uitgebreid gaan uitlegen wat 'normaal' is. Zij zijn ongetwijfeld niet zo vrijzinnig als de vorige generatie, maar ook zij betreden een domein waar ze niet horen te komen. Hilken verwijt scholen dat ze zich te veel tot technische informatie beperken, toch is dat beter dan het voorspiegelen van nieuwe normen, van welke aard dan ook.

De beelden op pornosites zijn misschien niet fraai, maar kinderen kennen heus het verschil tussen fictie en werkelijkheid. Zij zien veel moorden en gewelddadige achtervolgingen op televisie, en dat gedrag nemen ze ook niet massaal over. Bespaar me kring-

gesprekken op school over het realiteitsgehalte van porno, zoals Hilken suggereert. Dan moet je, om een gemeenschappelijk uitgangspunt te hebben, eerst met de hele klas naar porno kijken. Vervolgens moet je aan de orde stellen of het in het echt zo gaat of niet. En wat is dan het goede antwoord? Heeft de docent dat ergens in een van overheidswege verstrekte handleiding staan of brengt hij zijn eigen ervaring in?

Mijn indruk dat het allemaal wel meevalt, baseer ik ook op mijn eigen werk als docent. Ik heb korte tijd Nederlands gegeven in de onderbouw van een middelbare school, waar de leerlingen drie keer per jaar een verslag moesten schrijven over een jeugdroman. Vaak kozen ze boeken over relaties, loverboys en het krijgen van verkering. In hun commentaar leverden ze soms ongevraagd kritiek op het gedrag van de hoofdpersonen. Dat was dikwijls aandoenlijk bleu en samen te vatten als: zelf heb ik het nog nooit gedaan, maar voor de eerste keer zou ik wachten op een bijzonder iemand. Natuurlijk zullen ze niet altijd alles even eerlijk hebben genoteerd. Toch werd mij duidelijk dat de meeste jongeren streven naar veilige relaties en weten dat ze niet met zich moeten laten sullen.

De meeste jongeren streven naar veilige relaties en laten niet met zich sullen

De kleine groep jongeren die steeds in het nieuws komt vanwege extreem ontrud seksueel gedrag, voert vast ook andere lijsten aan: ze zitten waarschijnlijk vooral op de lagere richtingen van het vmbo of zijn voortijdig schoolverlater, hebben schulden, wonen in een slechte buurt en worden verwaarloosd door hun ouders. Door alle ellende hebben ze weinig zelfrespect en dat maakt hen vatbaar voor wangedrag. Deze jongeren weten vaak in geen enkel opzicht hoe je met anderen omgaat en kunnen niet voor zichzelf opkomen. Scholen en overheid moeten zorgen dat zij maatschappelijk beter meedraaien en hun leren zich te verzetten tegen de groepsdwang van de straat.

Debat over seks

Slow Sex, Deep Throat, Sex Sells, McSex

maart 2007 Publicist Sunny Bergmans neemt het in de documentaire *Beperkt Houdbaar* op voor de moderne vrouw, die zou lijden onder het onmogelijke schoonheidsideaal van het gefotoshopte supermodel.

september 2007 Minister Plasterk (OCW, PvdA) schrijft zijn Emancipatienota dat het afgelopen moet zijn met de seksualisering van de samenleving. Die seksualisering is „een nieuwe uitdaging in het emancipatieproces”, aldus Plasterk.

februari 2008 VPRO en BNN zenden de antieke pornofilm *Deep Throat* (1972) uit. Dat zorgt voor veel ophef. Minister Rouvoet (Jeugd en Gezin, ChristenUnie) wilde aansturen op een verbod van het „porno-avondje”, maar minister Plasterk corrigeerde hem: de regering had „geen opvatting over enig programma, moreel of anderszins.”

april 2008 Het manifest *Slow Sex* wordt gepresenteerd. De ondertekenaars: o.a. politici Femke Halsema (GroenLinks), Jeroen Dijsselbloem (PvdA), en publicisten Dick Pels en Marcia Luyten. Zij keren zich tegen de commerciële uitbuiting van seks, maar ook tegen de „kuisheidsbeweging” à la Rouvoet. De 'slow sexers' pleiten voor een keurmerk voor pornofilms waarin seksualiteit „gelijkwaardig en respectvol, maar toch spannend” in beeld wordt gebracht.

november 2008 De tv-documentaire *Sex Sells* (KRO) zorgt voor ophef. Er komen kinderen aan het woord die zeggen op jonge leeftijd (13, 11, 7 jaar) seks te hebben gehad. Minister Rouvoet reageert: de seksuele moraal onder jongeren is „losgeslagen”. Hij wil een maatschappelijke discussie losmaken.

„Je moet ouders erop aanspreken en als zij niks doen, zijn er genoeg hulpverleners die kunnen helpen. We mogen deze generatie niet loslaten.” Op 17 november, afgelopen maandag, toont de IKON de eerste aflevering van een zesdelige documentaireserie *Geloof, seks en (wan)hoop* over de seksualiteit in Nederland. Maakster Ingeborg Beugel pleit voor een „erotisch beschavingsoffensief”, vooral in het onderwijs. In diezelfde week publiceert Myrthe Hilken haar boek *McPorn. De pornificatie van onze samenleving*. In een opiniestuk in NRC Handelsblad pleit zij deze week voor „betere, moderne en openhartige gesprekken over seks in alle klaslokalen van ons land.”

De documentaire *Sex Sells* is te zien op faqfiles.nl.

Meer over de serie *Geloof, seks en (wan)hoop* op ikonrtv.nl. De documentaire *Beperkt Houdbaar* is te zien op beperkthoudbaar.info. Lees het manifest *Slow Sex* op slowsex.nl. Plasterks Emancipatienota staat op de site van het ministerie: minocw.nl. Het opiniestuk van Myrthe Hilken staat op nrc.nl/opinie.

Voor hen lost uitgebreide seksuele voorlichting alléén niets op, en voor de grote groep jongeren die zich prima redt, is het niet nodig. Normale jongeren kunnen hun liefdesleven heel goed zelf vormgeven en daar moeten volwassenen zich niet mee bemoeien.

Lees een interview met Myrthe Hilken in *Zaterdag&Cetera*, pagina 4 en 5.